

THÔNG HIỆP

CHÚA NHẬT III PHỤC SINH ♦ 14 THÁNG 4 NĂM 2024

Giáo phận San Bernardino ♦ Giáo xứ Đức Mẹ Hy Vọng
CỘNG ĐOÀN CÁC THÁNH TỬ ĐẠO VIỆT NAM

6885 Del Rosa Avenue, San Bernardino, CA 92404

Văn phòng: (909) 884-6375 | Facebook: fb.com/cdcttdvn.sb

SỨ MỆNH

Chúng ta, Cộng đoàn Công Giáo tại Giáo xứ Đức Mẹ Hy vọng, với sự đa dạng về văn hóa và thế hệ, hiệp nhất nên một trong đức tin vào Chúa Giêsu Kitô.

Chúng ta được mời gọi trở nên một cộng đoàn hiệp nhất trong Lời Chúa và Bí tích Thánh Thể để đem Tin Mừng Hy vọng vào đời sống của tất cả những ai chúng ta sẽ gặp gỡ trong gia đình, tại nơi làm việc, và giữa cộng đồng mà chúng ta đang chung sống.

MISSION STATEMENT

We, the Roman Catholic faith community of Our Lady of Hope, though of diverse cultures and ages, are one in our belief in Jesus Christ.

We are called as a community united through Word and Eucharist, to bring the Gospel of Hope into the lives of all we encounter in our homes, our work and the communities in which we live.

**Dòng Truyền giáo
Ngôi Lời (SVD)**

Society of the
Divine Word

Western Province

11316 Cypress Ave,
Riverside, CA 92505

Quản Xứ

Lm. Roberto Flores, SVD

Phó Xứ | Quản nhiệm Cộng đoàn

Lm. Giuse Phạm Ngọc Quang, SVD
(678) 575- 9593 | gpham@sbdioocese.org

Thường trú

Lm. Nguyễn Việt Dương, SVD

THÁNH LỄ TIẾNG VIỆT

Thứ Hai hằng tuần ..... 7:00 AM

Thứ Năm hằng tuần ..... 7:00 AM

Chúa Nhật hằng tuần ..... 4:00 PM

Thứ Sáu đầu tháng ..... 7:00 PM

Xin liên hệ Ban Phụng vụ nếu cần Thừa tác viên đưa Mình Thánh.

CHÀU THÁNH THỂ

Thứ Hai & thứ Sáu hằng tuần (*tiếng Anh*) ..... 7:30 AM – 8:30 AM

Thứ Sáu đầu tháng (*tiếng Việt*) ..... 6:30 PM – 7:00 PM

• Hội Cursillo phụ trách

Chúa Nhật hằng tuần (*tiếng Việt*) ..... 3:15 PM – 3:45 PM

Tuần 1: Thiếu Nhi Thánh Thể phụ trách

Tuần 2: Bà mẹ Công giáo ▪ **Tuần 3:** Liên minh Thánh Tâm

Tuần 4: Legio Mariae ▪ **Tuần 5:** Ban Thường vụ

GIÁO DỤC ▪ THIẾU NHI

Việt Ngữ ..... 11:30 AM – 12:45 PM

Giáo lý ..... 1:00 PM – 2:15 PM

Thiếu Nhi Thánh Thể ..... 2:30 PM – 3:30 PM

BÍ TÍCH XỨC DẦU BỆNH NHÂN

Chúa Nhật cuối tháng (*sau Thánh Lễ*) ..... 5:15 PM – 6:00 PM

Xin liên hệ với Hội Legio Mariae khi cần Cha đến thăm tận nơi.

Xin chỉ liên hệ trực tiếp với Cha Phó khi khẩn cấp.

BÍ TÍCH GIẢI TỘI

Chúa Nhật cuối tháng (*tiếng Việt*) ..... 3:15 PM – 4:45 PM
(*trong giờ Châu Thánh Thể*)

Thứ Bảy hằng tuần (*tiếng Anh*) ..... 4:30 PM – 5:30 PM

**Tiền rở Tuần Thánh
24-31 tháng 3, 2024**

13,213.59

**Tiền rở Chúa Nhật
7 tháng 4, 2024**

12,295.37

BÍ TÍCH RỬA TỘI:

Xin liên hệ Ban Phụng vụ trước 2 tuần.

*Chương trình Giáo lý Tân tòng sẽ theo nhu cầu
(chương trình kéo dài 1 năm).*

GIÁO LÝ HÔN NHÂN & BÍ TÍCH HÔN PHỐI:

Xin liên hệ Ban Phụng vụ trước 6 tháng.

Xin liên hệ Cha Phó về các vấn đề Hôn phối.

BAN THƯỜNG VỤ

Chủ tịch: Nguyễn Hạnh Phúc
Phó Nội vụ: Đậu Kim Thoa
Phó Ngoại vụ: Nguyễn Quế
Thư ký: Đặng Hùng
Thủ quỹ: Vũ Thị Diễm Chi

CÁC PHẦN BAN MỤC VỤ

Phụng vụ: Nguyễn Hữu Lâm
Phụng mỹ: Lê Thị Sinh
Tiếp tân: Hồ Xuân Cảnh
Trật tự: Nguyễn Hớn
Xã hội: Nguyễn Quang Khôi
Giáo dục: Lê Chí Thiện
Trần Thiên Phụng
Phụ huynh: Nguyễn Phương Trinh
Truyền thông: Nguyễn Hoàng Lê
Văn nghệ: Đào Nguyên
Kỹ thuật: Nguyễn Quế
Âm thanh/
ánh sáng: Đỗ Thanh Ngọc
Nguyễn Lâm

CÁC HỘI ĐOÀN

Đoàn Thiếu Nhi Thánh Thể Tôma Thiện

Đoàn Trưởng: *Trần Kimberly*
Giờ sinh hoạt: Chúa Nhật | 2:30 - 3:45 PM | Hội trường
Ca đoàn Nhí: *Nguyễn Uyển*
Giờ sinh hoạt: Chúa Nhật | 10:30 – 12:30 | Phòng D3

Đạo binh Đức Mẹ - Légio Mariae

Đội Từ bi Thứ Ba | 7:30 - 9:00 AM | Phòng B1
Đội trưởng: *Nguyễn Thị Lợi*
Đội Mân Côi Chúa Nhật | 7:30 - 9:00 AM | Phòng B1
Đội trưởng: *Nguyễn Thị Hải Hạnh*
Đội Fatima Chúa Nhật | 7:30 - 9:00 AM | Phòng B2
Đội trưởng: *Lê Hồng Hạnh*
Đội Hy vọng Chúa Nhật | 7:30 - 9:00 AM | Phòng B3
Đội trưởng: *Nguyễn Thị Kim Vân*

Hội các Bà mẹ Công giáo

Hội Trưởng: *Nguyễn Thị Thu Hà*
Giờ sinh hoạt: Chúa Nhật thứ 2 | 2 PM - 3:30 PM

Đoàn Liên minh Thánh Tâm

Đoàn Trưởng: *Hoàng Xuân Thanh*
Giờ sinh hoạt: Chúa Nhật thứ 3 | 2:30 PM - 3:30 PM

Liên nhóm Cursillo

Nhóm Trưởng: *Ngô Thanh Hoàng*
Giờ sinh hoạt: Chúa Nhật thứ 4 | 2 PM - 3:30 PM

Ca đoàn Thánh Linh

Ca Trưởng: *Phạm Quốc Huy*
Giờ sinh hoạt: Thứ Sáu | 9 PM - 11 PM | Phòng D3

TUYÊN BỐ CỦA BỘ GIÁO LÝ ĐỨC TIN VỀ PHẨM GIÁ CON NGƯỜI

Vatican News

Sáng ngày 8/4, Bộ Giáo lý Đức Tin đã ra tuyên bố “*Dignitas Infinita*” về phẩm giá con người. Tài liệu này đã được Bộ Giáo lý Đức tin làm việc trong 5 năm và chứa đựng những Huấn quyền Giáo hoàng trong thập kỷ qua: từ chiến tranh đến nghèo đói, từ bạo lực đối với người di cư đến bạo lực đối với phụ nữ, từ phá thai đến mang thai hộ cho đến cái chết êm dịu, từ lý thuyết về giới đến bạo lực kỹ thuật số.

Ba chương đầu cung cấp nền tảng cho những tuyên bố trong chương thứ tư, trong đó nêu ra “một số vi phạm nghiêm trọng đến phẩm giá con người”. Điểm nổi bật của tài liệu là việc đưa ra một số chủ đề chính của huấn quyền giáo hoàng gần đây để bổ sung cho các chủ đề đạo đức sinh học. Trong danh sách “không đầy đủ” được đưa ra, trong số những vi phạm nhân phẩm, cùng với việc phá thai, an tử và đẻ mướn, còn có thêm chiến tranh, bi kịch về nghèo đói và người di cư, và nạn buôn người.

Do đó, văn bản mới góp phần khắc phục cho sự phân cực hiện có của hai nhóm: thứ nhất là những người chỉ tập trung vào việc bảo vệ sự sống chưa sinh hoặc đang hấp hối, mà quên đi nhiều cuộc tấn công khác chống lại phẩm giá con người, và thứ hai ngược lại, những người chỉ tập trung vào việc bảo vệ người nghèo và người di cư, mà quên mất rằng sự sống phải được bảo vệ từ khi thụ thai cho đến khi kết thúc tự nhiên.

Nguyên tắc nền tảng

Trong ba phần đầu tiên của tuyên bố, các nguyên tắc nền tảng được nhắc lại. “Giáo hội, dưới ánh sáng Mặc khải, nhắc lại và xác nhận cách tuyệt đối” về “phẩm giá bản thể của con người, được tạo dựng theo hình ảnh giống Thiên Chúa và được cứu chuộc trong Chúa Giêsu Kitô” (1).

Tài liệu chỉ trích những người xem “một con người chỉ là ‘một sinh vật có khả năng lý luận’. Do đó, họ lập luận rằng “một đứa trẻ chưa sinh ra sẽ không có phẩm giá cá nhân, và tương tự với một người già không tự lập cũng như một người khuyết tật về tâm thần”. Ngược lại, Giáo hội nhấn mạnh rằng “phẩm giá của mỗi con người, bởi chính tính nội tại của nó, vượt lên trên mọi hoàn cảnh” (24).

Tuyên bố cũng nêu rõ “khái niệm về phẩm giá con người, đôi khi, cũng bị sử dụng một cách lạm dụng để biện minh cho việc nhân lên một cách tùy tiện các quyền mới... như thể để đảm bảo khả năng bày tỏ và hiện thực hóa mọi sở thích hoặc mong muốn chủ quan của cá nhân” (25).

Nghèo đói, chiến tranh và nạn buôn người

Tuyên bố sau đó đưa ra danh sách “một số vi phạm nghiêm trọng đến phẩm giá con người”. Trước hết là “thảm kịch nghèo đói”, “một trong những bất công lớn nhất của thế giới đương đại” (36). Sau đó là chiến tranh, “một thảm kịch phủ nhận phẩm giá con người” và “nó luôn là một ‘sự thất bại của nhân loại’ (38), đến nỗi ‘ngày nay rất khó để ủng hộ các tiêu chí hợp lý’... ‘để nói về một ‘cuộc chiến tranh chính nghĩa’” (39). ▶

Kể đến là “nỗi ám ảnh của những người di cư”, những người mà “cuộc sống của họ bị đe dọa vì họ không còn phương tiện để lập gia đình, làm việc hoặc nuôi sống bản thân” (40).

Sau đó, tài liệu nhắc đến “nạn buôn người” với những vấn đề bị thăm và được định nghĩa là “một hoạt động hèn hạ, một nỗi xấu hổ cho những xã hội tự cho là văn minh (41). Kể đến, chúng ta được mời gọi đấu tranh chống lại các hiện tượng như “buôn bán nội tạng và mô người, bóc lột tình dục các bé trai và bé gái, lao động nô lệ, bao gồm mại dâm, buôn bán ma túy và vũ khí, khủng bố và tội phạm quốc tế có tổ chức” (42).

Tài liệu cũng đề cập đến “lạm dụng tình dục”, để lại “những vết sẹo sâu trong tâm hồn những người hứng chịu nó” (43). Các đề tài tiếp theo liên quan đến phân biệt đối xử với phụ nữ và bạo lực đối với họ, trong số đó có dẫn đến “việc cưỡng bức phá thai, ảnh hưởng đến cả mẹ và con, thường để thỏa mãn sự ích kỷ của nam giới” và “việc thực hành chế độ đa thê” (45).

Phá thai và mang thai hộ

Phá thai bị lên án cách mạnh mẽ: “trong số tất cả những tội ác mà con người có thể phạm chống lại sự sống, việc phá thai có những đặc điểm khiến nó trở nên đặc biệt nghiêm trọng và đáng trách” (47).

Ngoài ra, tài liệu cũng phản đối mạnh mẽ đối với việc làm mẹ thay thế, “qua đó đưa trẻ, với phẩm giá vô hạn, lại trở thành một đối tượng đơn thuần”, một thực hành “làm tổn hại nghiêm trọng đến phẩm giá của người phụ nữ và đưa con của họ... dựa trên việc lợi dụng hoàn cảnh của nhu cầu vật chất của người mẹ. Một đứa trẻ luôn là một món quà và không bao giờ là đối tượng của một hợp đồng”. (48)

Sau đó, danh sách đề cập đến an tử và hỗ trợ tự tử, nhắc nhở rằng “đau khổ không làm cho bệnh nhân đánh mất phẩm giá vốn là phẩm giá nội tại và bất khả chuyển nhượng của họ” (51). Trong số những vi phạm nghiêm trọng về phẩm giá con người còn có việc “loại bỏ” người khuyết tật (53).

Lý thuyết về giới tính và bạo lực kỹ thuật số

Kể đến, tài liệu phê phán lý thuyết về giới vốn “rất nguy hiểm vì nó xóa bỏ những khác biệt trong quan điểm rằng mọi người đều bình đẳng” (56). Lý thuyết về giới “muốn phủ nhận sự khác biệt lớn nhất có thể có giữa các sinh vật: đó là về giới tính” (58).

Cuối danh sách này, tài liệu cũng nhắc đến “bạo lực kỹ thuật số” và đề cập đến “các hình thức bạo lực mới lan truyền qua mạng xã hội, ví dụ như bắt nạt trên mạng” và “sự lan truyền nội dung khiêu dâm và bóc lột con người vì mục đích tình dục hoặc thông qua cờ bạc trong những trò chơi trên web” (61).

Tuyên bố kết thúc bằng lời kêu gọi “đặt sự tôn trọng phẩm giá con người vượt lên trên mọi hoàn cảnh vào trung tâm của việc dẫn thân vì lợi ích chung và của mọi hệ thống pháp luật” (64). ■

LỊCH PHỤNG VỤ

Thứ Hai, 15/4/24	Thứ Hai tuần III Phục Sinh
Thứ Ba, 16/4/24	Thứ Ba tuần III Phục Sinh
Thứ Tư, 17/4/24	Thứ Tư tuần III Phục Sinh
Thứ Năm, 18/4/24	Thứ Năm tuần III Phục Sinh
Thứ Sáu, 19/4/24	Thứ Sáu tuần III Phục Sinh
Thứ Bảy, 20/4/24	Thứ Bảy tuần III Phục Sinh
Chúa Nhật, 21/4/24	Chúa Nhật IV Phục Sinh năm B

CÁC Ý LỄ TRONG TUẦN

- GD chị Dung: cầu cho LH **Giuse** Trương Văn Tài
- Ấn danh: cầu cho LH **Giuse** Trương Văn Tài
- Thái Diễm: cầu cho LH **Giuse** Trương Văn Tài
- Ấn danh: cầu cho LH **Phê-rô** mới qua đời tại VN
- A Huệ: cầu cho LH **Phê-rô** và **Anna**; *tạ ơn Chúa và Mẹ*
- Ấn danh: cầu cho LH **Phao-lô** Võ Xem
- Chị Hương: (1) cầu cho LH ông bà, cha mẹ, anh chị; (2) *xin cho gia đình được bình an*
- Anthony & Kim: cầu cho các LH (1) **Maria** Nguyễn Thị Toàn; (2) **Maria** Phạm Thị Quý; (3) **Maria** Màu; (4) **Maria** Vinh; và (5) LH **Giuse** và **Anna**
- Mỹ-Thanh: Cầu cho LH **Ta-đê-ô** và **Tê-rê-xa**
- GD anh Cảnh: cầu cho LH **Anna Maria**
- Ban Xã hội: cầu cho LH Quân nhân cán chính VNCH và Đồng minh; *cầu cho các ý có trách nhiệm phải cầu nguyện*
- Bà Tư Huệ: *xin cho cháu nội mau biết nói*

THÔNG TIN TANG LỄ ✦ ÔNG GIUSE TRƯƠNG VĂN TÀI

Thứ Ba, ngày 16 tháng 4

tại **Mt. View Mortuary & Cemetery**
570 E Highland Ave, San Bernardino, CA 92404

- Thăm viếng từ 5 PM đến 8 PM
- **Kinh nguyện và Nghi thức Phát tang: 6 PM**
do Lm. Phê-rô Phan Trợ chủ sự

Thứ Tư, ngày 17 tháng 4 tại **Nhà thờ Del Rosa**

- **Thánh Lễ An táng: 9 AM** do Lm. Phê-rô Phan Trợ chủ sự

LỚP GIÁO LÝ HÔN NHÂN ĐỢT 1 NĂM 2024

Từ **10 AM** đến **12 PM** vào các ngày **Thứ Bảy:**

20 tháng 4 · 27 tháng 4 · 4 tháng 5 · 11 tháng 5
tại Văn phòng Giáo xứ, do Cha Phó phụ trách.

Lớp học miễn phí và buộc tham dự tất cả các buổi học.

*Lớp Giáo lý Hôn nhân đợt 2 năm 2024
dự kiến sẽ được tổ chức vào tháng 10 năm 2024.*

Thường thức Phụng vụ: “AMEN NGHĨA LÀ GÌ?”

Linh mục Giuse Đào Hữu Thọ, TGP Hà Nội

Trong tiếng Do Thái, “Amen” là một tính từ của động từ “Aman”, có nghĩa là: bền vững, chắc chắn, trung tín.

1. Cựu ước gọi Thiên Chúa là “Amen”

Trước khi trở thành lời tung hô và lời đáp trong phụng vụ, dân Israel thời Cựu ước đã gọi Thiên Chúa là “Amen”, theo nghĩa “Ngài là Đấng chân thật”. Chẳng hạn Is 65,16: “Trong xứ, ai cầu phúc cho mình sẽ nhận danh Thiên Chúa chân thật mà cầu phúc; trong xứ, ai thề sẽ nhận danh Thiên Chúa chân thật mà thề. Vì những nỗi gian truân thời trước sẽ chìm vào quên lãng và không còn xuất hiện trước mắt Ta”.

2. Tân ước gọi Đức Ki-tô là “Amen của Thiên Chúa”

Tân Ước gọi Đức Ki-tô là “Amen của Thiên Chúa” (x. 2Cr 1, 20; Kh 3,14), theo nghĩa “Đức Ki-tô là chứng tá sự trung tín của Thiên Chúa”. Chẳng hạn 2Cr 1, 20: “Quả thật, mọi lời hứa của Thiên Chúa đều là “có” nơi Người. Vì thế, cũng nhờ Người mà chúng ta hô lên “Amen” để tôn vinh Thiên Chúa”; hoặc Kh 3,14: “Đây là lời của Đấng Amen, là Chứng Nhân trung thành và chân thật, là Khởi Nguyên của mọi loài Thiên Chúa tạo dựng”.

3. “Amen” là lời đáp trong phụng vụ

“Amen” còn là lời đáp của dân chúng khi tham dự phụng vụ (Ds 27,15-26; Nk 8,6). “Amen” xuất hiện trong 4 câu cuối cùng của Thánh vịnh: 40, 71, 88, 105, là lời đáp trong phụng vụ. Từ lời đáp của các Thánh vịnh, “Amen” chuyển thành lời đáp của các cử hành phụng tự tại đền thờ Giêrusalem và các hội đường. Tại các nơi đó, “Amen” trở thành lời đáp của phụng vụ, diễn tả vâng phục, chấp nhận các điều vừa nghe hay vừa đọc. “Amen” sau Vinh tụng ca như Gr 28,6: “Ngôn sứ Giêrêmia nói: Amen! Ước gì Đức Chúa làm như thế”!

Trong Tân ước, “Amen” cũng là lời đáp trong phụng vụ của các Ki-tô hữu tiên khởi. Chẳng hạn 1Cr 14,16: “Nếu bạn chỉ chúc tụng với tấm lòng thôi, thì làm sao hạng người ngoài cuộc có thể thưa “Amen” lúc bạn dâng lời tạ ơn, vì người đó không biết bạn nói gì?”; hoặc Kh 7,11-12: “Tất cả các thiên thần đều đứng chung quanh ngài chung quanh các Kỳ Mục và bốn Con Vật. Họ đều sấp mình xuống, phủ phục trước ngài và thờ lạy Thiên Chúa mà tung hô rằng: “Amen! Xin kính dâng Thiên Chúa chúng ta lời chúc tụng và vinh quang, sự khôn ngoan và lời tạ ơn, danh dự, uy quyền và sức mạnh, đến muôn thuở muôn đời! Amen!” (x. Kh 5,14; 19,4).

4. “Amen” được dùng để kết thúc một nguyện

“Amen” xuất hiện khá nhiều với chức năng kết thúc các Vinh tụng ca và các Lời chúc lành, tương ứng với các hình thái phụng tự của Do Thái giáo. Chẳng hạn Rm 1,25: “Thay vì Thiên Chúa thật, họ đã theo những thần giả; họ đã tôn thờ những loài thọ tạo, thay vì chính Đấng Tạo Hóa. Chúc tụng Người đến muôn thuở muôn đời. Amen.”

Hoặc “Amen” xuất hiện như là lời kết cho bất cứ lời cầu nguyện hay cầu chúc nào, chẳng hạn Rm 15,32-33: “Như thế, tôi sẽ vui mừng đến với anh em và được nghỉ ngơi giữa anh em, nếu Thiên Chúa muốn. Xin Thiên Chúa là nguồn bình an, ở cùng tất cả anh em. Amen”. ▶

5. Hai nghĩa chính của từ “Amen” ngày nay

Trong khung cảnh tuyên xưng đức tin, “Amen” có nghĩa là: “Tôi tin như vậy”. Chẳng hạn, khi thừa tác viên trao Mình Thánh Chúa nói với người lãnh nhận, “Mình Thánh Chúa Ki-tô”, người lãnh nhận đáp: “Amen”, nghĩa là: “Tôi tin như vậy”.

Khi ở vị trí kết thúc một lời nguyện, “Amen” nghĩa là: “Ước chi được như vậy!”

Thường thức Phụng vụ: “ALLELUIA NGHĨA LÀ GÌ?”

Linh mục Giuse Đào Hữu Thọ, TGP Hà Nội

1. Alleluia nghĩa là gì?

“Alleluia” là một thành ngữ tiếng Do thái, có nghĩa là “hãy ngợi khen Thiên Chúa”. Khi dịch Kinh Thánh từ tiếng Do thái sang tiếng Hy-lạp và La-tinh, các dịch giả đã giữ nguyên tiếng Do thái chứ không dịch nghĩa, như đối với từ “Amen”.

2. Người Do thái hát Alleluia khi nào?

Alleluia xuất hiện trong các Thánh vịnh được gọi là những “Thánh vịnh Hallel” (113-118) và một số Thánh vịnh 105-106; 111-112; 135- 136, nhất là sáu Thánh vịnh cuối cùng, từ 146 đến 150. Alleluia xuất hiện ở đầu hoặc ở cuối Thánh vịnh. Ngoài ra, người Do thái còn hát Alleluia vào các dịp khác nữa, chẳng hạn trong sách Tôbia 13,18: “Các cửa thành vang tiếng ca hoan hỷ, mọi nhà sẽ cùng hát: ‘Alleluia, chúc tụng Thiên Chúa là Đấng Israel tôn thờ’!”.

3. Chúa Giê-su, các môn đệ của Ngài, và các Ki-tô hữu tiên khởi có hát Alleluia hay không?

Chúa Giê-su là người Do thái. Chắc chắn, Ngài đã hát Alleluia nhiều lần khi tham dự phụng vụ với đồng bào của mình. Khi thiết lập bí tích Thánh Thể, trong khung cảnh bữa tiệc Vượt qua và theo nghi thức Do-thái giáo, Chúa Giê-su và các môn đệ của Ngài đã hát các Thánh vịnh Hallel.

4. Alleluia du nhập vào phụng vụ Ki-tô giáo từ khi nào?

Chúng ta có thể suy ra rằng ngay sau khi Chúa Giê-su về trời, lời chúc tụng Alleluia đã đi vào phụng vụ Ki-tô giáo qua ngã các Thánh vịnh. Bởi vì, khi cử hành Thánh lễ, các Ki-tô hữu tiên khởi vẫn đọc các sách Cựu ước và hát Thánh vịnh.

5. Tại sao trong mùa Chay lại không hát Alleluia?

Các Giáo hội Đông phương hát Alleluia quanh năm, còn Giáo hội Tây phương không thực hành như vậy? Tại sao? Như đã nói, Alleluia nghĩa là “hãy ngợi khen Thiên Chúa”, nhưng khi chuyển sang văn hóa Tây phương, Alleluia mang ý nghĩa diễn tả niềm vui. Vì vậy, tại Roma, cho đến thế kỷ V, Alleluia chỉ được hát vào lễ Phục sinh, hoặc tối đa đến hết mùa Phục sinh. Mùa Chay là thời gian đền tội, các tín hữu quỳ gối cầu nguyện, còn mùa Phục sinh là thời gian hoan hỷ, các tín hữu đứng cầu nguyện và hát Alleluia. Phụng vụ Roma trước đây có nghi lễ tiễn biệt và đón Alleluia. Trước khi ngưng hát Alleluia, ca đoàn hát bài thánh ca mà Alleluia được nhắc lại nhiều lần. Trong đêm Vọng Phục Sinh, thầy Phó tế lên giảng dài long trọng xướng ba lần Alleluia loan báo cho toàn dân tin mừng. Cũng vì Alleluia diễn tả niềm vui, cho nên trước đây, không hát Alleluia trong lễ an táng và cầu hồn. ■